

Sygn. akt I C 46/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Sokółce I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Daniel Czech

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. w Sokółce

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa C. L.

przeciwko (...) S.A. Oddział w P.

o zapłatę

postanawia:

I. odrzucić pozew,

II. odstąpić od obciążania powoda kosztami procesu.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 17 lutego 2014 r. i skierowanym przeciwko (...) S.A. Oddział w P. powód żądał zapłaty na jego rzecz od pozwanego kwoty 100,00 zł wraz z odsetkami.

Pozwany (...) S.A. Oddział w P. wniósł o oddalenie powództwa oraz o odrzucenie pozwu z uwagi na nieprawidłowe oznaczenie strony.

Wobec ubezwłasnowolnienia powoda postępowanie w sprawie zostało zawieszona, następnie zaś - w związku z ustanowieniem mu opiekuna w osobie A. L. – podjęte. W wyznaczonym przez Sąd terminie opiekun prawny powoda nie wyraził zgody na podtrzymywanie żądania pozwu, jak i udzielonego przez powoda pełnomocnictwa adw. A. K..

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Zdolność sądowa oraz procesowa należą do bezwzględnych przesłanek procesowych, których brak sąd winien brać pod uwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. Konsekwencją prowadzenia postępowania obarczonego takim brakiem pozostaje nieważność postępowania. Zgodnie z przepisem z pkt. 3 § 1 art. 199 k.p.c. Sąd odrzuci pozew, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie.

Przepisy art. 64 § 1 i § 1¹. k.p.c. przewidują zaś, iż każda osoba fizyczna i prawna ma zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądowa) oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

Zdolność sądowa jest atrybutem zdolności prawnej (rozumianej jako możliwość posiadania prawa i obowiązków), która faktycznie warunkuje posiadanie zdolności sądowej.

Stosownie do art. 8 k.c. każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną. Posiadają ją również osoby prawne, którymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną (art. 33 k.c.). W odniesieniu do osób prawnych, ich powstanie, ustrój i ustanie określają właściwe przepisy; w wypadkach i w zakresie w przepisach tych przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut (art. 35 k.c.).

Zagadnienie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, w tym podmiotów zagranicznych w Polsce normuje ustawa z dnia 02 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. tj. z 2013 r., poz. 672 z późn. zm.).

Stosownie do art. 13 ust. 1 tego aktu normatywnego osoby zagraniczne z państw członkowskich Unii Europejskiej, z państw członkowskich (...) Stowarzyszenia (...) (...) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz osoby zagraniczne z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach, jak obywatele polscy.

Przedsiębiorcy zagraniczni mogą też tworzyć oddziały z siedzibą na terytorium Polski (art. 85 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej).

Uwzględniając powyższe należy przyjąć, że oddział przedsiębiorcy zagranicznego może zatem prowadzić działalność gospodarczą, nie posiada on jednakże odrębnej od przedsiębiorcy zagranicznego zdolności sądowej i nie może występować we własnym imieniu przed sądem (M. Szydło, Charakter prawny oddziałów przedsiębiorców zagranicznych, Glosa 2004/12/19; M. Sieradzka, Swoboda działalności gospodarczej, Komentarz do art. 85, LEX).

Szczegulne regulacje przewidziane zostały w stosunku do podmiotów będących zagranicznymi zakładami ubezpieczeń. Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. tj. z 2013 r., poz. 950 z późn. zm.) zagraniczny zakład ubezpieczeń może podejmować i wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie przez główny oddział, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 6. W zakresie uprawnień do występowania przed sądem, jedynie główny oddział może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywany (art. 106 ust. 1). Przedmiotowy akt normatywny zawiera w art. 2 ust. 1 pkt 3 definicję legalną głównego oddziału, zgodnie z którym jest nim oddział, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 i 675), zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej albo zakładu reasekuracji mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy w Ł. w wyroku z dnia 15 kwietnia 2014 r. (sygn. akt XIII Ga 594/13 – Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych) pojęcia oddziału i oddziału głównego na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej nie są zbieżne, dotyczą innego kręgu podmiotów je tworzących (zagranicznych zakładów ubezpieczeniowych). Odmienne kształtuje się zdolność sądowa tych oddziałów. Zdolność tę posiada jedynie główny oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń, mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, zaś nie posiada jej oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej (co potwierdza rozdział 6 ustawy).

Jak wynika z rejestru Krajowego Rejestru Sądowego, spółka (...) S.A. działa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna - Oddział w P.. Swoją siedzibę ma we F. (k. 85-87). Przedmiotem działalności pozostają ubezpieczenia na życie.

Pozwana spółka Oddział w P. nie stanowi więc samodzielnego podmiotu prawa, gdyż jest oddziałem zagranicznego zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej - F..

Strona pozwana nie ma zatem zdolności sądowej i jest to brak tego rodzaju, że nie się go uzupełnić w trybie przepisu z art. 70 § 1 k.p.c. Sąd bowiem nie może z urzędu dokonywać zmiany podmiotowej powództwa.

Z tych względów pozew z dnia 17 lutego 2014 r. – skierowany przeciwko (...) S.A. Oddział w P. – należało odrzucić, co też Sąd na podstawie z art. 199 § 1 pkt. 3 i § 2 k.p.c. uczynił.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania nimi powoda. Podejmując rozstrzygnięcie w tym zakresie, Sąd miał na uwadze jego sytuację osobistą, przede wszystkim stan zdrowia i wyrażenie woli w zakresie skierowania sprawy przeciwko pozwanemu w ciężkim stanie utrudniającym podjęcie odpowiedzialnej decyzji.